

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 46 0 P 005210 19 Rev 2
Sarajevo, 11.02.2020. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Amire Sadović, kao predsjednice vijeća, Emine Hulusija i dr.sc. Danice Šain, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice E.P. rođene D., kći V., iz B., ulica ..., zastupana po punomoćniku Ribić Adisu, advokatu iz Travnika, protiv tužene Općine Bugojno, zastupane po Općinskom javnom pravobranilaštvu Bugojno, radi duga, v.s. 58.742,66 KM, odlučujući o reviziji tužene izjavljenoj protiv presude Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 46 0 P 005210 19 GŽ 3 od 11.09.2019. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 11.02.2020. godine, donio je slijedeću:

P R E S U D U

Revizija se usvaja, drugostepena presuda preinačava tako da se žalba tužiteljice odbija i prvostepena presuda potvrđuje.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Bugojnu broj 46 0 P 005210 18 P 3 od 28.05.2019. godine odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtjev tužiteljice da se obaveže tužena da joj na ime naknade za uništeni stan u ulici ... u B., (bivša ulica ...) površine 48 m², na prvom katu isplati iznos od 58.742,66 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od dana podnošenja tužbe pa do isplate uz naknadu troškova parničnog postupka, sve u roku od 30 dana pod prijetnjom izvršenja.

Obavezana je tužiteljica da tuženoj nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 3.250,00 KM u roku od 30 dana pod prijetnjom izvršenja.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 46 0 P 005210 19 GŽ 3 od 11.09.2019. godine žalba tužiteljice je uvažena i prvostepena presuda preinačena na način da je obavezana tužena da tužiteljici naknadi štetu u iznosu od 58.742,66 KM za porušeni stan u ulici ... (ranije ulica ..., ...) površine 48 m², sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana podnošenja tužbe (07.05.2008. godine) i naknadi joj troškove parničnog postupka u iznosu od 10.288,39 KM, sve u roku od 30 dana od dana dostavljanja presude.

Protiv drugostepene presude reviziju je blagovremeno izjavila tužena zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da

se revizija usvoji, pobijana presuda preinači ili ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Ispitujući pobijanu presudu u okvirima razloga revizije, te u skladu sa članom 241. Zakona o parničnom postupku („Službene novine FBiH” br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15 - u daljem tekstu ZPP), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Revizija je osnovana.

Relevantna činjenična utvrđenja prvostepenog suda mogu se rezimirati na slijedeći način:

D.V. ocu tužiteljice je 02.03.1972. godine dodijeljen predmetni stan na korištenje, a odlukom CRPC od 27.11.2001. godine potvrđeno da je umrla D.V. na dan 01.04.1992. godine bio nosilac stanarskog prava na tom stanu i da on ili članovi njegovog porodičnog domaćinstva, uz prezentaciju ove odluke i dokaza kojim se potvrđuje da imaju status člana porodičnog domaćinstva mogu ući u posjed predmetnog stana. Nakon smrti nosioca stanarskog prava to pravo je preneseno na majku tužiteljice, umrlu A.D., što je potvrđeno rješenjem Službe za imovinsko pravne, stambeno komunalne, geodetsko katastarske i poslove urbanizma broj 07-732-1446/98 od 02.09.2002. godine kojim je utvrđeno pravo na povrat i predaju stana u posjed kada bude obnovljen. Nadalje je utvrđeno da je tužiteljica u 1991. godine bila član porodičnog domaćinstva umrlih D.V. i A.D., da prednici tužiteljice, niti tužiteljica nisu ušli u posjed stana, jer je stan u potpunosti porušen. Nadalje je utvrđeno da je zgrada u kojoj se nalazio stan devastirana, a što je rezultat ratnih dešavanja jer je zgrada u kojoj se nalazio stan u ratu izgorjela, zbog čega su tužiteljica i ostali članovi njene porodice predmetni stan napustili i nastavili živjeti na drugim lokacijama u B.. Nesporno je da je tužena ostatak zgrade kasnije uklonila, a da je zemljište na kojem su bile izgrađene sporne nekretnine do daljnjeg ostalo neizgrađeno. Vještak građevinske struke procijenio je tržišnu vrijednost stana u iznosu od 58.742,66 KM.

Prvostepeni sud je cijenio da nema uslova za primjenu zakonske odredbe člana 18a stav 3. Zakona o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima¹ iz razloga što je tužiteljica bila u posjedu stana kada je stan uništen, odnosno zgrada u kojoj se stan nalazio, te da nema osnova za naknadu štete jer nije došlo do uništenja stana u periodu od njegovog napuštanja od strane porodice D. pa do povrata stana u njihov posjed.

Suprotno zaključku prvostepenog suda, drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja prvostepenog suda, ali je našao da je pogrešan zaključak prvostepenog suda da tužiteljica nema pravo na naknadu štete temeljem navedene odredbe člana 18a stav 3. tog zakona, jer iz navedene odredbe proizilazi odgovornost nadležnog organa za naknadu štete po osnovu porušenog stana nositelju stanarskog prava i članovima njegovog domaćinstva koji su taj status imali u 1991. godini, jer je tužena djelimično i sama učestvovala i srušila ostatke zgrade.

¹ («Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine» br. 11/98, 38/98, 12/99, 18/99, 27/99, 43/99, 31/01, 56/01, 15/02, 24/03, 29/03 i 81/09)

Osnovan je prigovor revidenta da je drugostepeni sud pogrešnom primjenom materijalnog prava donio odluku o usvajanju tužbenog zahtjeva.

Odredbom člana 18.a stav 3. Zakona o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima propisano je: "Nadležni organ je odgovoran za sva oštećenja stana od trenutka kada je stan napušten od strane nositelja stanarskog prava pa do trenutka njegovog vraćanja u posjed nositelju stanarskog prava ili članu njegovog porodičnog domaćinstva iz 1991. godine u skladu sa ovim zakonom."

Suprotno pogrešnom stavu drugostepenog suda, prvostepeni sud je pravilno primijenio materijalno pravo kada je zaključio da nisu ispunjeni uslovi za obavezivanje tužene na naknada materijalne štete primjenom citirane odredbe člana 18a stav 3. navedenog zakona. Dakle, iako je tužiteljica aktivno legitimisana kao član porodičnog domaćinstva svojih umrlih roditelja (nosilaca stanarskog prava), utvrđene činjenice da se radi o stanu u zgradi koja je izgorjela u ratu kao posljedica radnih djelovanja (dakle višom silom) zbog čega je porodica i bila prinuđena napustiti stan, isključuje odgovornost tužene za štetu tužiteljici. Dakle, pasivna legitimacija tužene, kako to pravilno zaključuje prvostepeni sud, imala bi osnova samo u situaciji da je stan uništen, odnosno oštećen, u periodu od kada je stan napušten od strane nositelja stanarskog prava pa do trenutka njegovog vraćanja u posjed nositelju stanarskog prava ili članu porodičnog domaćinstva. U toku postupka nije utvrđeno ni da je predmetna zgrada i sporni stan stavljena pod upravu tužene općine, niti da je ona njima raspolagala iz kojih razloga nema osnova za odgovornost tužene osnovom navedene odredbe člana 18a stav 3. Zakona o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima.

Nadalje, isključena je odgovornost tužene za štetu u slučaju kada se radi o tkz. ratnoj šteti koja je izuzeta iz opšteg režima odgovornosti za štetu, zbog čega se ne mogu primijeniti pravila o odštetnoj odgovornosti tužene ni po članu 154. stav 1. i 2. ZOO, u vezi sa članom 173. ZOO, te članu 172. ZOO u vezi sa članom 308. tada važećeg Zakona o državnoj upravi² jer nije utvrđeno da su štetu počinila lica koja su organi tužene imali ili mogli imati pod svojom kontrolom.

Osnovano revident navodi da okolnost što je tužena uklonila ostatke zgrade ne daje osnova za zaključak da postoji odgovornost tužene za nastanak predmetne štete. Dakle, kada se oštećenja zgrade i spornog stana ne mogu se staviti na teret tuženoj, to radnje organa tužene na uklanjanje ostataka zgrade ne predstavljaju relevantnu uzročnu posljedičnu vezu sa nastankom navedene štete. Prema tome, iako je drugostepeni sud izveo pravilan zaključak da je tužiteljica aktivno legitimisana kao član porodičnog domaćinstva temeljem navedene odredbe člana 18a stav 3. Zakona o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima, tužiteljica nije dokazala da na strani tužene postoji građansko-pravna legitimacija osnovom koje je bi ona bila dužna ispuniti obavezu naknade štete.

Zbog toga je osnovan revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava, kada je tužena obavezana na isplatu naknade štete, to je ovaj sud reviziju usvojio i primjenom

² „Službeni list R BiH“ broj 26/93

odredbe iz člana 250. stav 1. ZPP-a drugostepenu presudu preinačio te odlučio kao u izreci ove presude.

Predsjednica vijeća
Amira Sadović, s.r.